

«Мемлекеттік аннуитеттік
компания» ӨСК» АҚ

АО «КСЖ «Государственная
аннуитетная компания»

**Бекітілген
Акционерлік қоғамның
директорлар кеңесі
"Өмірді сақтандыру компаниясы
"Мемлекеттік аннуитеттік компания"
2016 жылғы "07" қараша №44 хаттама**

**Ережелері
МЕРЗІМДІ САҚТАНДЫРУ
ЖАЗАТАЙЫМ ОҚИҒАЛАРДАН
ӨМІРДІ САҚТАНДЫРУ КОМПАНИЯСЫ " АҚ
МЕМЛЕКЕТТІК АННУИТЕТТІК КОМПАНИЯ"**

Астана қ., 2016 ж.

1 тарау. Жалпы ережелер

1. Осы "Мемлекеттік аннуитеттік компания "Өмірді сақтандыру компаниясы" АҚ - да жазатайым оқиғалардан мерзімді сақтандыру қағидалары (бұдан әрі - қағидалар) Қазақстан Республикасының Азаматтық Кодексіне, "сақтандыру қызметі туралы" Қазақстан Республикасының Заңына (бұдан әрі-заң), Респ публ және к және Қазақстан Республикасының басқа да нормативтік құқықтық актілеріне сәйкес әзірленді.

2. Осы Ереже жазатайым оқиғалардан ұжымдық және/немесе жеке мерзімді сақтандыруды жүзеге асыру тәртібі мен шарттарын және сақтанушымен сақтандыру жағдайы басталғанға дейін 1 (бір) күннен 10 (он) жылға дейінгі мерзімде сақтандыру шарттарын жасасу тәртібін айқындайды.

2 тарау. Осы Қағидаларда пайдаланылатын негізгі ұғымдар

3. Осы Қағидаларда мынадай негізгі ұғымдар пайдаланылады:

1) жеке тұлғаның жасы - сақтандырылушының жеке басын куәландыратын құжат бойынша толық жасқа дейін азайту жағына қарай дөңгелектелген нақты жасы;

2) пайда алушы-сақтандыру шартына сәйкес сақтандыру төлемін алушы болып табылатын заңды немесе жеке тұлға;

3) сақтандыру шарты - екі жақты келісім, оған байланысты бір Тарап (Сақтанушы) сақтандыру сыйлықақысын төлеуге міндеттенеді, ал екінші Тарап (сақтандырушы) сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандырылушыға немесе пайдасына шарт жасалған өзге тұлғаға (пайда алушыға) шартта айқындалған сома (сақтандыру сомасы) шегінде сақтандыру төлемін жүзеге асыруға міндеттенеді.

Егер сақтандыру шартында заң актілерінде көзделгендермен салыстырғанда Сақтанушының жағдайын нашарлататын талаптар қамтылса, осы заң актілерінде белгіленген ережелер қолданылады;

4) сақтандырылушы-өзіне қатысты сақтандыру жүзеге асырылатын жеке тұлға;

5) мүгедектік - организм функциялары тұрақты бұзылып, денсаулықтың бұзылуы салдарынан адамның тыныс-тіршілігінің шектелу дәрежесі, оны уәкілетті мемлекеттік орган белгілейді. Осы Қағидаларда мүгедектік деп жазатайым оқиға нәтижесінде сақтандырылушыға белгіленген бірінші, екінші, үшінші топтағы мүгедектік немесе "мүгедек бала" санаты түсініледі.;

6) жазатайым оқиға-адамның еркінен тыс басталған, сақтандырылушының организмiне сыртқы механикалық, электрлік, химиялық немесе термиялық әсер ету нәтижесінде денсаулыққа зиян келтіруге, мертігуге немесе өлімге әкеп соққан кенеттен, қысқа мерзімді оқиға (оқиға);

7) сақтандыру объектісі-жазатайым оқиға нәтижесінде оның өміріне және/немесе денсаулығына зиян келтірумен байланысты сақтандырылушының мүліктік мүдделері;

8) өлім-өмірлік маңызы бар функциялар біржола жойылатын организмнің тіршілік әрекетінің тоқтауы;

9) Сақтанушы-сақтандырушымен сақтандыру шартын жасасқан жеке не заңды тұлға;

10) сақтандырушы - сақтандыруды жүзеге асыратын, яғни сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандырылушыға немесе пайдасына сақтандыру шарты жасалған өзге тұлғаға (пайда алушыға) шартта айқындалған сома (сақтандыру сомасы) шегінде сақтандыру төлемін жүргізуге міндетті тұлға. Сақтандыру ұйымы ретінде тіркелген және сақтандыру қызметін жүзеге асыру құқығына лицензиясы бар заңды тұлға ғана сақтандырушы бола алады.

1 осы Ережеге қосымшалар сақтандырушы - "Мемлекеттік аннуитеттік компания "Өмірді сақтандыру компаниясы" акционерлік қоғамы;

11) сақтандыру төлемі-сақтандырушы сақтандыру шартында айқындалған сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандыру сомасы шегінде сақтандырылушыға (пайда алушыға) төлейтін ақша сомасы;

12) сақтандыру полисі-сақтандырушы сақтанушыға беретін және сақтандыру шарты болып табылатын құжат;

13) сақтандыру сыйлықақысы - сақтанушыға (пайда алушыға) сақтандыру шартында айқындалған мөлшерде сақтандыру төлемін жүргізу міндеттемелерін қабылдағаны үшін сақтанушы сақтандырушыға төлеуге міндетті ақша сомасы.

Сақтандырушы сақтанушыдан алған сақтандыру сыйлықақылары оған меншік құқығымен тиесілі болады.

14) сақтандыру жағдайы - сақтандыру шарты басталған кезде сақтандыру төлемін жүзеге асыруды көздейтін оқиға. Сақтандыру жағдайы ретінде қарастырылатын оқиға оның басталу ықтималдығы мен кездейсоқтық белгілеріне ие болуы керек.

Сақтандыру шартында көзделген құқықтар, егер ол сақтандыру шартының аумағында және қолданылу мерзімінде болған және кейіннен қолданыстағы заңнама нормаларында, Ережелерде және сақтандыру шартында белгіленген тәртіппен расталған жағдайда ғана басталды деп есептеледі. Гельдер сақтандыру шартында өзгеше көзделмеген, онда әскери іс-қимылдар жасау жағдайындағы елдерді қоспағанда, Қазақстан Республикасының аумағы, сондай-ақ басқа мемлекеттердің аумағы сақтандыру аумағы болып табылады;

16) сақтандыру сомасы-сақтандыру объектісі сақтандырылған және сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандырушы жауапкершілігінің шекті көлемін білдіретін ақша сомасы;

17) жарақат-эртүрлі сыртқы факторлардың адам организміне кенеттен әсер етуі, тіндердің құрылымының, анатомиялық тұтастығының және физиологиялық функцияларының бұзылуына әкеп соғады;

18) соғыс қимылдары - агрессияға тойтарыс беру кезінде қойылған жауынгерлік міндеттерді орындау үшін Қарулы Күштердің барлық түрлері Қолданылатын стратегиялық ауқымдағы (ұрыс қимылдарын қоса алғанда) іс-қимылдар кешені;

19) франшиза - сақтандырушыны белгілі бір мөлшерден аспайтын залалды өтеуден босатуды көздейтін сақтандыру шартының талабы. Ол сақтандыру сомасына пайызбен немесе абсолютті мөлшерде белгіленеді.

3 тарау. Сақтандыру шартын жасасу тәртібі

4. Осы Ережеге және Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес сақтандырушы жеке немесе заңды тұлға бола алатын Сақтанушымен сақтандыру шартын жасасады.

5. Сақтандыру шарты бір сақтандырылған адамға (жеке сақтандыру) немесе сақтандырылған адамдар тобына (ұжымдық сақтандыру) қатысты жасалуы мүмкін.

6. Жеке сақтандыру кезінде туғаннан бастап 69 жасқа дейінгі жеке тұлға сақтандырылған болып табылады, бұл ретте сақтандыру шартының қолданылуы аяқталған сәтте жасы 70 жастан аспауы тиіс. Баланы сақтандыру кезінде сақтандыру мерзімі оның і 8 легке жеткен күнінен аспауы керек.

Ұжымдық сақтандыру кезінде сақтандырылғандар:

1) Сақтанушының 14 жастан бастап (қолданыстағы еңбек заңнамасының нормаларына сәйкес) 69 жасқа дейінгі қызметкерлері мен қызметшілері, бірақ сақтандыру шартының қолданылуы аяқталған кезде жасы 70 жастан аспауы тиіс;

2) кәсібі немесе кәсіби қызметі, туыстық және/немесе басқа да белгілері бойынша біріктірілген тұлғалар туғаннан бастап 69 жасқа дейінгі жаста, сақтандыру шартының қолданылуы аяқталған кезде жасы 70 жастан аспауы тиіс.

7. Сақтандыру шарты Сақтандырушы белгілеген нысан бойынша толтырылған сақтанушының жазбаша өтініші негізінде жасалады.

8. Сақтандыру шарты осы 1 Иравилге қосылу және сақтандырушының сақтанушыға сақтандыру полисін беруі арқылы жазбаша нысанда жасалады. Сақтанушының ұсынылған талаптарда сақтандыру шартын жасасуға келісімі оның сақтандыру полисін қабылдауымен және оған қол қоюымен расталады, бұл туралы сақтандыру полисінің екінші данасына (көшірмесіне) жазылады.

9. Ұжымдық сақтандыру кезінде сақтандыру шартын жасасуға арналған өтінішке сақтандыруға жататын тұлғалардың аты-жөні көрсетілген тізім-сақтандырылғандардың тізімі қоса беріледі.

10. Сақтандыру шартын жасасу туралы шешім қабылдау үшін сақтандырушы сақтандыруға қабылданатын тәуекел дәрежесін бағалауға мүмкіндік беретін қажетті құжаттарды талап етуі мүмкін.

11. Сақтандырушының атынан сақтандыру полисіне Сақтандырушының Басқарма Төрағасы немесе Сақтандырушының атынан осындай құжаттарға Басқарма төрағасы қол қойған сенімхат негізінде қол қоюға уәкілетті сақтандырушы қызметкерінің қол қоюға құқығы бар.

12. Сақтандыру шартын жасасқан кезде сақтанушы сақтандыру жағдайының басталу ықтималдығын анықтау үшін маңызды мәні бар, өзіне белгілі ақпаратты сақтандыруға өтініш. Осы сақтандыру ережесінде нақты айтылған, сақтандыруға берілген өтініште немесе сақтандыру шартын жасасу кезеңінде сақтанушыға жіберілген Сақтандырушының жазбаша сұрау салуында көрсетілген мәліметтер Елеулі деп танылады. Егер сақтандыру шарты сақтандырушының қандай да бір сұрақтарына Сақтанушының жауаптары болмаған кезде жасалған болса, соңғысы кейіннен шартты бұзуды немесе оны тануды талап ете алмайды тиісті мән-жайларды Сақтанушы хабарламаған негізде жарамсыз деп танылады.

Сақтанушы өтініште ұсынған мәліметтердің дұрыстығына Сақтанушы жауапты болады.

Егер сақтандыру шартын жасасу туралы мәселені шешу үшін сақтандырушыға қосымша ақпарат қажет болса, оның Сақтандырылушыдан медициналық тексеруден өтуін талап етуге құқығы бар. Медициналық тексеру сақтандырушы көрсеткен емдеу мекемесінде және сақтандырушының есебінен жүргізіледі.

13. Егер сақтандыру шартын жасасқаннан кейін мыналар анықталса

Сақтанушы сақтандырушыға ол туралы көрінеу жалған мәліметтерді хабарлады осы Ереженің 12-тармағында көрсетілген мән-жайларда сақтандырушы сақтандыру шартын жарамсыз деп тануды және Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде көзделген салдарларды қолдануды талап етуге құқылы. Егер сақтанушы үндемеген мән-жайлар тоқтатылса, сақтандырушы сақтандыру шартын жарамсыз деп тануды талап ете алмайды.

Сақтандыру шартында көрсетілуге жататын талаптардың толық еместігі үшін сақтандырушы жауапты болады. Сақтандыру шарты бойынша оның жекелеген талаптарының толық болмауы салдарынан дау туындаған жағдайда, дау сақтанушының пайдасына шешіледі.

14. Сақтандырушы сақтандыру шартынан бас тартуға құқылы және егер сақтандыру сыйлықақысы немесе КС алғашқы сақтандыру жарнасы Сақтанушымен сақтандыру полисіне қол қойылған күннен бастап күнтізбелік 30 (отыз) күн ішінде төленген не толық төленбеген жағдайда ол күшіне енген болып есептеледі. Атом кезінде Сақтандырушы бұл туралы сақтанушыны күнтізбелік 30 (отыз) күн ішінде жазбаша хабардар етуге және егер сақтандыру сыйлықақысы немесе бірінші сақтандыру жарнасы толық төленбеген жағдайда, төленген соманы сақтандырушының іс жүргізуге жұмсаған шығыстарын шегере отырып қайтаруға міндетті.

15. Қазақстан Республикасының азаматтық заңнамасына сәйкес сақтанушы мен сақтандырушы арасындағы келісім бойынша осы Қағидалар негізінде сақтандыру шартын жасасу кезінде айқындалатын қосымша талаптар көзделуі мүмкін.

16. Сақтандыру шарты күшіне енгеннен кейін сақтандыруға өтініш және осы сақтандыру ережелерінде көрсетілген құжаттар сақтандыру шартының ажырамас бөлігі болып табылады.

17. Сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде сақтандыру полисі жоғалған жағдайда сақтанушыға жазбаша өтініш негізінде төлнұсқасы бірдей заңды күші бар полистің телнұсқасы беріледі. Сақтандыру полисінің бланкісінде жоғалған сақтандыру полисінің нөмірін көрсете отырып, шығарылған сақтандыру полисінің рапсінің телнұсқасы туралы белгі болуы тиіс.

18. Сақтандыру шартының қолданылуы ішінде полисті қайта жоғалтқан кезде сақтанушы сақтандырушыға полисті дайындау және ресімдеу құны мөлшерінде ақша төлейді.

19. Сақтандыру шартына барлық өзгерістер мен толықтырулар сақтандыру шартына қосымша келісіммен не жаңа сақтандыру полисін берумен ресімделеді.

4 тарау. Сақтандыру жағдайлары

20. Осы Ережеге сәйкес сақтандыру жағдайлары:

- Сақтандырылған тұлғаның қайтыс болуы, сақтандыру шартының әрекет ету кезеңінде жазатайым оқиға нәтижесінде орын алуы;
- сақтандырылушының бірінші немесе екінші топтағы мүгедектігі;
- жазатайым оқиға нәтижесінде сақтандырылған балаға "мүгедек бала" санатын беру.

21. Қосымша сақтандыру өтемі кезіндегі сақтандыру жағдайы үшінші топтағы мүгедектік және сақтандырылушының жарақаты болып табылады.

22. Сақтандыру жүзеге асырылатын тәуекелдердің нақты тізбесі сақтандыру шартында айтылады.

5 тарау. Сақтандыру жағдайларынан алып тастау және сақтандыруды шектеу

23. Сақтандыру шартында өзгеше көзделмеген, нәтижесінде болған оқиғалар сақтандыру жағдайлары болып табылмайды:

- 1) ядролық жарылыстың, радиацияның немесе радиоактивті уланудың әсері;
- 2) ядролық, биологиялық немесе химиялық қарудың нәтижесінде/көмегімен әскери іс-қимылдар, лаңкестікке қарсы актілер;
- 3) азамат соғысы, түрлі халық толқулары, жаппай тәртіпсіздіктер немесе ереуілдер;
- 4) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен сақтандыру жағдайының туындауына бағытталған не оның басталуына ықпал ететін деп танылған сақтанушының, сақтандырылушының және/немесе пайда алушының қасақана іс-әрекеттері, қажетті қорғаныс және аса қажеттілік жағдайында жасалған іс-қимылдарды қоспағанда, ;
- 5) сақтанушының, сақтандырылушының және/немесе пайда алушының заңнамалық актілерде белгіленген тәртіппен сақтандыру жағдайымен себептік байланыста болатын қасақана қылмыстар немесе әкімшілік құқық бұзушылықтар деп танылған іс-әрекеттері арқылы жүзеге асырылады;
- 6) Егер осы уақытқа дейін сақтандыру шарты кемінде екі жыл қолданылған жағдайды қоспағанда, Сақтандырылған тұлғаның өзін-өзі өлтіруі (өзін-өзі өлтіруге оқталуы) (тиісті органдардың қорытындылары болған кезде);
- 7) Сақтандырылған тұлға дәрілік заттарды тұтынуды қоспағанда, алкогольдік ішімдіктерді, есірткі құралдарын немесе психотроптық заттарды медициналық мекеменің білікті дәрігері ұйғарған дозаларда (тиісті органдардың қорытындысы болған кезде) тұтынған жағдайда;
- 8) сақтандырылған көлік құралын алкогольден, есірткіден немесе уытқұмарлықтан масаң күйде жүргізген немесе басқаруды алкогольден, есірткіден немесе уытқұмарлықтан масаң күйдегі адамға немесе тиісті органдардың қорытындылары болған кезде осы көлік құралын басқаруға құқығы жоқ адамға берген жағдайларда;
- 9) Сақтандырылған тұлғаны ұстау, қамауға алу немесе қамауға алу, немесе ол бас бостандығынан айыру мерзімін өтеген уақытта;

10) Сақтандырылған тұлға өзіне қасақана дене жарақатын салса (растайтын құжаттар болған жағдайда);

11) венерологиялық аурулар, Жұқтырылған иммун тапшылығы синдромы (ЖИТС) немесе адамның иммун тапшылығы вирусы (АИТВ) немесе кез келген осындай аурулар, оның ішінде мутанттық туындылар немесе вариациялар туындатқан немесе туындатқан денсаулықтың зақымдануы;

12) бактериялық және вирустық инфекцияларды, жарықты, жіті, созылмалы және тұқым қуалайтын ауруларды (оның ішінде инфаркт, инсульт және тұқымқуалаушылық патологиядан немесе аурудың дамуы нәтижесінде туындаған патологиядан туындаған органдардың өзге де кенеттен зақымданулары) қоса алғанда, кез келген аурулар мен аурулар;

13) тағамдық токсикоинфекция (сальмонеллез, дезинтерия және т. б.);

14) медициналық немесе хирургиялық емдеу;

15) жүктілік немесе босану;

16) жолаушы ретінде тіркелген авиакомпаниялардың ұшуларынан басқа кез келген әуеде ұшулар кезінде жүзеге асырылады;

17) әскери және құқық қорғау органдарында қызмет өткеру немесе тиісті оқу үшін;

18) сақтандырылған адам (Сақтанушы) қауіпті жұмыс түрлерін жүзеге асыру кезінде заңнама талаптарын сақтамаған жағдайларда жүргізіледі.

24. Сақтандырушының сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тартуы үшін негіз де болуы мүмкін (растайтын құжаттар болған кезде):

1) сақтанушы сақтандырушыға сақтандырылушы, сақтандыру тәуекелі, сақтандыру жағдайы және оның салдары туралы көрінеу жалған мәліметтерді, сондай-ақ осы Қағидаларға сәйкес сақтандырушыға ұсынылуға тиіс мәліметтерді хабарлауы;

2) сақтанушының сақтандырушыға сақтандыру жағдайының басталу мән-жайларын тергеп-тексеруде кедергі келтіруі;

3) егер сақтанушы (сақтандырылушы) дәлелді себеппен осы тармақшада көрсетілген іс-әрекеттерді орындауға мүмкіндігі болмаса және мұны құжатпен растаса, сақтандырушыға ол басталған сәттен бастап күнтізбелік 30 (отыз) күн ішінде сақтандыру жағдайының басталғаны туралы хабарлау.

25. Сақтандыруға тұлғалар қабылданбайды:

1) шарт жасасу кезінде оларға қатысты бірінші немесе екінші топтағы мүгедектік немесе "мүгедек бала" санаты белгіленсе, тоқтатыла тұрады;

2) есірткіні тұтынатын/ пайдаланатын; уытқұмарлық мас болу мақсатында уытты заттарды пайдаланатын/ пайдаланатын адамдар; маскүнемдіктен зардап шегетін/зардап шеккен адамдар;

3) осы мәселе бойынша психоневрологиялық диспансерде есепте тұрған/тұрған, тұрақты жүйке және психикалық ауытқулары бар;

4) жарақат алған немесе ауруы бар немесе алкогольдік, есірткілік немесе психотроптық масаңдық (кез келген дәрежедегі) нәтижесінде туындаған зардаптар;

5) қасақана өзіне-өзі зақым келтірген, оның ішінде өзіне-өзі қол жұмсауға оқталған;

б) жарақат алған немесе ауруы бар немесе

психикалық сипаттағы ауруларға, эпилепсияға, дегенеративті-дистрофиялық және жүйке жүйесінің өзге де ауруларына байланысты туындаған салдарлар;

7) жүрек-қантамыр аурулары, ЖҚТБ бойынша хирургиялық операциялар жүргізілген жүрек-қантамыр жүйесі ауруларынан және атеросклероздан зардап шегетіндер, АИТВ-инфекциясын тасымалдаушылар.

26. Егер сақтандыру шартының қолданылуы ішінде сақтандыру жағдайы келесі оқиғалардың нәтижесінде тікелей немесе жанама түрде басталса, сақтандырушы сақтандыру төлемінен толық бас тартуға құқылы:

1) Егер осы уақытқа дейін сақтандыру шарты екі жылдан кем емес уақыт қолданылған жағдайды қоспағанда, Сақтандырылған тұлғаның өзін-өзі өлтіруі немесе өзін-өзі өлтіру әрекеттері;

2) тиісті органдардың қорытындылары болған кезде ЖҚТБ-мен, АИТВ-инфекциясымен ауырған жағдайларда;

3) тиісті мемлекеттік органдардың қорытындылары болған кезде қатерлі ісіктің пайда болуымен байланысты аурулар.

6 тарау. Сақтанушыларды және/немесе сақтандырылушыны (-лерді) ауыстыру

27. Сақтанушының сақтандыру шарты бойынша өз құқықтары мен міндеттерін соңғысының, сақтандырушының және сақтандырылушының жазбаша келісімімен басқа тұлғаға беруге құқығы бар. Құқықтар мен міндеттерді беру Сақтанушы, сақтанушы және сақтандыру шарты бойынша құқықтар мен міндеттерді қабылдайтын тұлға қол қойған өтінішті беру арқылы ресімделеді.

28. Сақтандырылушының пайдасына сақтандыру шартын жасасқан Сақтанушы қайтыс болған жағдайда, осы шартта айқындалатын құқықтар мен міндеттер сақтандырылушыға оның жазбаша келісімімен ауысады. Сақтандырылушының сақтандыру шарты бойынша міндеттерін орындауы мүмкін болмаған жағдайда, оның құқықтары мен міндеттері заң актілеріне сәйкес оның құқықтары мен заңды мүдделерін қорғау жөніндегі міндеттерді жүзеге асыратын тұлғаларға ауысуы мүмкін.

29. Заңды тұлға болып табылатын сақтанушы қайта ұйымдастырылған кезде сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде оның осы Шарт бойынша құқықтары мен міндеттері сақтандырушының келісімі Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексінде айқындалған тәртіппен тиісті құқықтық мирасқорға ауысады.

30. Сақтанушы сақтандыру жағдайы басталғанға дейін кез келген уақытта бұл туралы сақтандырушыны жазбаша хабардар ете отырып, сақтандырылушыны ауыстыруға құқылы.

31. Сақтанушы сақтандырылғандар тізіміндегі барлық өзгерістер туралы, егер сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, осындай өзгеріс болған сәттен бастап 10-ДПС мерзімде сақтандырушыға жазбаша түрде хабарлауға міндетті.

Егер бұл ретте Сақтандырылғандардың саны өзгеріссіз қалса, онда қосымша сақтандыру сыйлықақылары төленбейді. Ауыстырылатын сақтандырушылар тізімнен Сақтандырылушыларды тізімнен шығару туралы жазбаша хабарлама

алған күннен бастап, ал қызметкерлерді сақтандыру кезінде жұмыстан босатылған немесе басқа жұмысқа ауысқан күннен бастап шығарылады. Жаңадан қабылданған сақтандырылушылар сақтандырушы тиісті жазбаша хабарлама алған күннен бастап тізімге енгізілген болып есептеледі.

Тізімге енгізілген Сақтандырылушылардың саны өзгерген кезде кеткен және/немесе қабылданған Сақтандырылушылардың сақтандыру сыйлықақысын қайта есептеумен қосымша келісім жасалады. Қосымша келісімнің қолданылу мерзімі сақтандыру шартының қолданылу мерзіміне сәйкес келеді.

7 тарау. Сақтандыру шартының қолданылу мерзімі мен орны

32. Қолданылу мерзімі 1 (бір) айдан аз сақтандыру шарты сақтанушы сақтандыру сыйлықақысын біржолғы төлеген сәттен бастап тараптар сақтандыру полисіне қол қойғаннан кейін күшіне енеді.

Қолданылу мерзімі 1 (бір) ай және одан асатын сақтандыру шарты тараптар сақтандыру полисіне қол қойғаннан кейін сақтандыру сыйлықақысы түскен күннен кейінгі күннен бастап, ал оны бөліп - бөліп төлеген кезде-Сақтандырушының банктік шотына алғашқы сақтандыру жарнасы күшіне енеді.

33. Егер сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, сақтандыру шарты бірінші сақтандыру жағдайы басталғанға дейін 1 (бір) күннен бастап 10 (он) жылға дейінгі кез келген мерзімге жасалады.

34. Егер сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, полис әскери іс-қимылдар жасау жағдайындағы елдерді қоспағанда, Қазақстан Республикасының аумағында да, одан тыс жерлерде де қолданылады.

9 тарау. Сақтандыру сомасы.

Сақтандыру сыйлықақысы және оны төлеу тәртібі

35. Сақтандыру сомасының мөлшері сақтанушы сақтандырушыға берген сақтандыру өтініші негізінде айқындалады және сақтандыру полисінде белгіленеді.

36. Сақтандыру сыйлықақысының мөлшері сақтандыру сомасын сақтандыру тарифіне көбейту арқылы айқындалады. Сақтандыру тарифтерін Қазақстан Республикасының заңнамалық актілеріне сәйкес Сақтандырушының актуарийі әзірлейді және бекітеді.

37. Сақтандыру сыйлықақысы бір мезгілде толық көлемде, сондай-ақ ай сайынғы, тоқсан сайынғы, жартыжылдық және жылдық жарналар түрінде бөліп-бөліп төленуі мүмкін.

38. Сақтанушы сақтандыру сыйлықақысын сақтандыру шартында белгіленген мерзімнен кешіктірмей сақтандырушының есеп айырысу шотына қолма-қол ақшасыз аудару арқылы төлейді.

39. Сақтандырушының шотына қаражат түскен күн сақтандыру сыйлықақысын төлеу күні болып есептеледі.

40. 13 сақтандыру шартының қолданылу кезеңі Сақтанушының бірнеше кейінгі кезеңдер үшін сақтандыру жарналарын енгізуге құқығы бар. Сақтанушы оларды төлеу тәртібін өзгертуге құқылы, ол сақтанушының жазбаша өтініш беруі және сақтандырушының Жаңа сақтандыру полисін беруі арқылы ресімделуге тиіс.

41. Егер сақтандыру жарналарын төлеу кезеңділігі өзгертін және сақтандыру шарты бойынша сақтандыру сомасы ұлғаю немесе азаю жағына өзгертін жағдайда сақтандырушы сақтандыру сыйлықақысын қайта есептеуді жүргізеді.

42. Егер сақтандыру жағдайы енгізілуі мерзімі өткен кезекті сақтандыру жарнасын төлегенге дейін басталса, сақтандырушы сақтандыру төлемінің мөлшерін айқындау кезінде мерзімі өткен сақтандыру жарнасының сомасын есепке алуға құқылы.

43. Егер кезекті сақтандыру жарнасы белгіленген мерзімде енгізілмесе, онда Сақтандырушы күнтізбелік 15 (он бес) күн ішінде сақтанушыға жазбаша хабарлама жібереді, онда мыналар қамтылуға тиіс:

1) сақтандыру жарналарын төлеу қажет кезең (сақтандыру сыйлықақысын кейінге қалдыру кезеңі). Бұл ретте кейінге қалдыру кезеңі күнтізбелік отыз күннен кем болмауға тиіс;

2) сақтандыру жарналарын төлемеген жағдайда Сақтандырушының сақтандыру шартының қолданылуын біржақты тәртіппен тоқтату құқығы.

44. Сақтандыру жарналарын төлеу қажеттігі туралы хабарлама сақтанушыға хабарламаның жіберілгенін растауға мүмкіндік беретін тәсілмен жіберіледі.

45. Егер сақтанушы сақтандыру сыйлықақысын кейінге қалдыру кезеңінде сақтандыру сыйлықақыларын (сақтандыру жарналарын) төлемеген жағдайда, онда сақтандыру шарты төленген сақтандыру сыйлықақыларын (жарналарын) қайтармай, оның қолданылу мерзімі өткенге дейін бұзылады.

46. Сақтандыру жағдайының басталу фактісі болмаған кезде сақтандыру шартын жаңарту үшін сақтанушы сақтандырушы белгілеген мерзімде мерзімі өткен сақтандыру жарнасын енгізуге тиіс.

47. Сақтанушыдан оның себептерін көрсете отырып, кезекті сақтандыру жарналарын төлеуді кейінге қалдыру туралы өтініш алған кезде сақтандырушы сақтандыру сыйлықақысын төлеуді кейінге қалдыруға құқылы. Бұл ретте кейінге қалдыру кезеңі күнтізбелік 30 күннен кем болмауы және траховщикпен белгіленген мерзімнен аспауы тиіс.

48. Сақтандыру шарты бойынша сақтандыру сыйлықақысы кейінге қалдырылған кезеңде сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандырушы берешек сомасын ұстап тұрып, сақтандыру төлемін жүзеге асыруға міндетті.

49. Сақтандыру сыйлықақысының мөлшері, оны төлеу тәртібі мен мерзімі сақтандыру шартымен белгіленеді.

10 тарау. Сақтандыру тәуекелі дәрежесінің өзгеруі

50. Сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде Сақтанушы (пайда алушы) өзіне белгілі болған, шарт жасасу кезінде сақтандырушыға хабарланған мән-жайлардағы елеулі өзгерістер туралы (сақтандыру шартында, полисте және сақтандыру за өтінішінде айтылған), егер бұл өзгерістер сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына елеулі әсер етуі мүмкін болса, сақтандырушыға он күн мерзімде хабарлауға міндетті. Мән-жайлардың өзгеруі, егер мұндай мән-жайлар шарт жасасу сәтіне дейін белгілі болса, онда шарт жасасудан бас тартуға әкеп соқтыратындай

дәрежеде мән-жайлар өзгерген жағдайда не шарт айтарлықтай ерекшеленетін талаптарда жасалса, Елеулі деп танылады.

51. Егер сақтандыру шартының қолданылу мерзімі ішінде сақтандырылушының кәсіби қызметінде сақтандыру жағдайының басталу ықтималдығының өзгеруіне әсер ететін өзгерістер орын алса, сақтандырушы тиісті мәліметтерді алғаннан кейін төлеуге жататын сақтандыру сыйлықақысының мөлшерін қайта есептеуді жүргізеді, ол туралы 15 (он бес) күнтізбелік күн ішінде жазбаша және РФ о р м және РСТ стр ахо Ват л я.

52. Сақтандыру сыйлықақысын бөліп төлеу кезінде өзгеріс туралы мәліметтер алынған кезден бастап кезекті сақтандыру жарналары жаңа мөлшерде төленеді.

Сақтанушы кезекті сақтандыру жарналарын жоғары мөлшерде төлеуден бас тартқан жағдайда, сақтандырушы шарт бойынша сақтандыру сомасын жаңадан есеп айырысу сыйлықақысы мөлшерінің Сақтанушы Төлеген сыйлықақының мөлшеріне қатынасына пропорционалды түрде азайтады.

53. Сақтандыру сыйлықақысын бір рет төлеген кезде:

1) Егер жаңа сақтандыру сыйлықақысы төленгеннен асып кетсе, сақтанушы алынған айырманы сақтандыру шартына қосымша келісімде көрсетілген мерзім ішінде төлейді. Сақтанушы қосымша ақы төлеуден бас тартқан жағдайда, сақтандырушы шарт бойынша сақтандыру сомасын жаңадан есептелген сыйлықақы мөлшерінің Сақтанушы Төлеген сыйлықақы мөлшеріне арақатынасына барабар азайтады;

2) Егер жаңа сақтандыру сыйлықақысы төленген сыйлықақыдан төмен болса, сақтандырушы сақтанушының қалауы бойынша не сақтанушыға айырманы қайтарады не шарт бойынша сақтандыру сомасын Сақтанушы Төлеген сыйлықақы мөлшерінің жаңадан есептелген сыйлықақы мөлшеріне арақатынасына бара-бар ұлғайтады.

54. Егер сақтанушы сақтандыру шартының талаптарын өзгертуге немесе сақтандыру сыйлықақысын қосымша төлеуге қарсылық білдірсе, сақтандырушы шартты бұзуды және шартты бұзудан келтірілген залалды өтеуді талап етуге құқылы.

55. Егер сақтанушы (пайда алушы) сақтандырушыға шарт жасасу кезінде көрсетілген мән-жайлардағы елеулі өзгерістер туралы хабарламаса, онда Қазақстан Республикасының азаматтық заңнамасына сәйкес сақтандырушы шартты бұзуды және шартты бұзудан келтірілген залалдарды өтеуді талап етуге құқылы.

56. Сақтандыру шарты хабарламаның жіберілгенін растауға мүмкіндік беретін тәсілмен хабарлама жіберілген сәттен бастап бұзылған болып есептеледі.

57. Егер сақтандыру тәуекелі дәрежесінің ұлғаюына әкеп соғатын мән-жайлар жойылса, Сақтандырушының сақтандыру шартын бұзуды талап етуге құқығы жоқ.

11 тарау. Сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандыру төлемін жүзеге асырудың тәртібі мен шарттары. Сақтандыру жағдайы басталған кездегі сақтанушының (пайда алушының) іс-әрекеті

58. Сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтанушы (сақтандырылушы, пайда алушы) хабарлама фактісін объективті түрде тіркеуге мүмкіндік беретін кез келген қолжетімді тәсілмен сақтандыру жағдайы басталған күннен кейінгі күннен бастап күнтізбелік 30 күн ішінде (егер сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе) бұл туралы сақтандырушыға хабарлауға тиіс. Сақтандырушыға сақтандыру жағдайының басталғаны туралы хабарламау, егер Сақтандырушының сақтандыру жағдайының басталғаны туралы уақтылы білгені немесе сақтандырушыда бұл туралы мәліметтердің болмауы оның сақтандыру төлемін жүзеге асыру міндеттеріне әсер ете алмағаны дәлелденбесе, оған сақтандыру төлемінен бас тарту құқығын береді.

59. Егер сақтанушы да, сақтандырылушы да, пайда алушы да осы Қағидалардың 58-тармағында көрсетілген мерзім ішінде сақтандыру жағдайының басталғаны туралы сақтандырушыға хабарлауға мүмкіндігі болмаса, сақтандыру жағдайы туралы өтініш Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында белгіленген талап қою мерзімі шегінде қарауға қабылданады. Алайда, сақтандырушы уақтылы хабарлау мүмкіндігінің болмағандығы туралы оны қанағаттандыратын дәлелдемелерді талап ету құқығын өзіне қалдырады.

60. Егер сақтандыру төлемін жүзеге асыру туралы мәселені шешу үшін сақтандырушыға қосымша ақпарат қажет болса, оның Сақтандырылушыдан медициналық тексеруден өтуін талап етуге құқығы бар. Медициналық тексеру сақтандырушы көрсеткен емдеу мекемесінде және сақтандырушының есебінен жүргізіледі.

61. сақтандырушыға сақтандыру төлемі туралы талапты сақтанушы немесе пайда алушы болып табылатын өзге тұлға сақтандыру төлемін жүзеге асыру үшін қажетті құжаттарды қоса бере отырып, сақтандыру төлемі туралы өтініш нысанында ұсынады.

62. Сақтандырылушы қайтыс болған кезде сақтандыру полисінің түпнұсқасына және сақтандыру төлемі туралы өтінішке мынадай құжаттар қоса беріледі:

1) сақтандырылушының қайтыс болғаны туралы куәліктің нотариалды куәландырылған көшірмесі;

2) Пайда алушының жеке басын куәландыратын құжаттың көшірмесі;

3) сақтандырылушының қайтыс болғаны туралы дәрігерлік куәліктің нотариалды куәландырылған көшірмесі;

4) қайтыс болу себептері туралы патологиялық - анатомиялық (сот-медициналық) сараптама қорытындысының түпнұсқасы немесе нотариат куәландырған көшірмесі (егер мұндай сараптама жүргізілген жағдайда);;

б) пайда алушының банктік шотының 20 міндетті нөмірі көрсетілген банктік үзінді көшірменің түпнұсқасы;

7) Сақтанушы пайда алушы ретінде нақты адамды тағайындамаған жағдайда мұрагерлердің мұрагерлік құқығына кіргенін куәландыратын және сақтандыру төлемін алуға қажетті құжаттары: мұраға құқық туралы нотариалды куәландырылған куәлік, жеке басын куәландыратын құжаттардың көшірмелері, банктік шоттың 20 таңбалы нөмірі көрсетілген банктік үзіндінің түпнұсқасы.

Сақтандырылушы бірінші, екінші, үшінші топтағы мүгедек болған жағдайда немесе сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде "мүгедек бала" санатын беру сақтандыру полисінің түпнұсқасына және сақтандыру төлемі туралы өтінішке мынадай құжаттар қоса беріледі:

1) сақтандырылушының мүгедектік тобын белгілеу туралы уәкілетті орган қорытындысының нотариалды куәландырылған көшірмесі;

3) Қайта куәландыру жүргізілген күн көрсетіле отырып, көрсетілген жағдайларды қарайтын уәкілетті мемлекеттік органның жазатайым оқиғаның басталу себептері туралы тұжырымдары бар құжаттары қоса беріледі;

4) пайда алушының банктік шотының 20 таңбалы нөмірі көрсетілген банктік үзінді көшірменің түпнұсқасы;

5) Пайда алушының жеке басын куәландыратын құжаттың көшірмесі;

Сақтандырылушы жарақат алған кезде сақтандыру полисінің түпнұсқасына және сақтандыру төлемі туралы өтінішке науқастың картасынан үзінді эпикриз немесе ауру тарихынан үзінді көшірме немесе травматологиялық пункттен медициналық анықтама немесе емдеу мекемесінің мөрімен расталған, сақтандырылған адамға көрсетілген медициналық көмекті растайтын және жарақаттың нақты сипаттамасы мен сипатын қамтитын басқа да медициналық құжаттар қоса беріледі.

63. Қажет болған жағдайда сақтандырушы сақтандыру жағдайларына байланысты мәліметтерді құқық қорғау органдарынан, медициналық мекемелерден және сақтандыру жағдайының мән-жайлары туралы ақпараты бар басқа кәсіпорындардан, ұйымдар мен мекемелерден сұрата алады, сондай-ақ сақтандыру жағдайының себептері мен мән-жайларын өз бетінше анықтауға құқылы.

64. Сақтандырушы сақтанушыны сақтандыру төлемдерін жүзеге асыру үшін қажетті жетіспейтін құжаттар туралы соңғы құжатты алған күннен бастап 3 (үш) жұмыс күні ішінде хабардар етуге міндетті.

65. Сақтандыру жағдайының басталуы нәтижесінде төлемдердің мөлшері сақтандыру сомасы мөлшерінің пайызымен айқындалады және:

1) сақтандырылушының қайтыс болуы немесе сақтандырылушыға "мүгедек бала" санатын беру-сақтандыру сомасының 100%;

2) 1-топ мүгедектігі кезінде-сақтандыру сомасының 80%;

3) 2 топ мүгедектігі кезінде сақтандыру сомасының 60%;

4) 3-топ мүгедектігі кезінде-сақтандыру сомасының 30%;

5) сақтандырушы бекіткен жарақаттың сипаттамасына байланысты төлемдер мөлшерін айқындау кестесіне сәйкес сақтандырылушы жарақат алған кезде жүргізіледі. Жарақаттану кестесін сақтандырушы Басқармасы бекітеді.

66. Сақтандыру төлемі, егер ол сақтандыру шартында көзделсе, франшиза ескеріле отырып жүргізіледі.

67. Сақтандыру шартында егер сақтандыру төлемін жүзеге асырғаннан кейін сақтандырылушыға мүгедектік белгіленсе, не мүгедектіктің неғұрлым жоғары тобы белгіленсе, не сол сақтандыру жағдайынан туындаған сақтандырылушының қайтыс болуы басталса, онда бұрын жүргізілген төлем сомасы осы мән-жайлар сақтандыру төлемі басталғаннан кейін 12 ай ішінде болған

жағдайда, осы жағдайда жататын сақтандыру төлемінен ұсталады деп көзделуі мүмкін жазатайым оқиға. Бұл ретте төлемдердің жалпы сомасы сақтандыру шартының сақтандыру сомасынан аспауға тиіс.

68. Сақтандыру шартында сақтандырылушы сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде және сақтандыру аумағында жоғалған жағдайда сақтандырылушыны қайтыс болды деп тану туралы заңды күшіне енген сот шешімінің негізінде сақтандыру төлемін жүзеге асыру көзделуі мүмкін.

69. Егер сақтандыру жағдайы сақтандырушы сақтандырылушының сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына әкелетін кәсіби қызметінің өзгеруі туралы ақпарат алғаннан кейін, бірақ ұлғайтылған сақтандыру жарнасы немесе сақтандыру сыйлықақысына қосымша ақы түскенге дейін орын алса, төлем, егер шартта өзгеше көзделмесе, тиесілі сақтандыру сыйлықақысының бұрынғы сыйлықақыға қатынасына пропорционалды түрде азайтылған сақтандыру сомасының есебінен жүргізіледі.

70. Сақтандыру төлемін жүзеге асыру Не жүзеге асырудан бас тарту туралы шешім сақтандыру жағдайы басталған кезде барлық қажетті құжаттарды алған күннен бастап 25 (жиырма бес) банктік күннен кешіктірілмейтін мерзімде қабылданады. Бас тарту туралы шешім сақтанушыға бас тарту себептерін дәлелді негіздей отырып, жазбаша нысанда хабарланады. Сақтандыру төлемі сақтандырылушының (пайда алушының) банктік шотына аудару жолымен немесе оң шешім қабылданған күннен бастап 5 (бес) банктік күн ішінде Сақтандырушының орналасқан жері бойынша қолма-қол ақшамен жүргізіледі.

71. Егер сақтандырылған адам (пайда алушы) сақтандыру шартына сәйкес өзіне тиесілі сақтандыру төлемін алудан бас тартқан жағдайда, сақтандыру төлемін алу құқығы сақтанушыға өтеді.

72. Егер сақтандырушы сақтандыру жағдайының басталуына байланысты фактілер бойынша IT қолданыстағы заңнамаға сәйкес қосымша тексеру тағайындаса, қылмыстық іс қозғалса немесе сот процесі басталса, тексеру, тергеу немесе сот талқылауы аяқталғанға дейін не төлеуге кедергі келтіретін басқа да мән-жайлар жойылғанға дейін сақтандырушы сақтандыру төлемін жүзеге асыру туралы шешім қабылдауды кейінге қалдыруы мүмкін.

73. Егер тергеу нәтижесінде сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде сақтанушының сақтандырушыға кәсіби тәуекел және сақтандырылушының денсаулығы туралы көрінеу жалған мәліметтерді хабарлауы, сондай-ақ сақтандырылушының, Сақтанушының не пайда алушының сақтандыру жағдайының басталуына бағытталған қасақана іс-әрекеттері орын алғаны анықталса, сақтандырушы сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тартуға құқылы.

12 тарау. Тараптардың құқықтары мен міндеттері

74. Сақтандырушы құқылы:

- 1) сақтанушының сақтандыру шартына сәйкес қабылдаған міндеттемелерін орындауын талап етуге құқылы;
- 2) сақтандыру жағдайының басталғанын Құжаттамалық растауға;
- 4) Сақтанушы беретін ақпаратты тексеруге міндетті;

5) сақтандыру тәуекелін бағалауға;

6) Сақтанушы осы Қағидаларда көзделген жағдайларда өз міндеттерін орындамаған жағдайда сақтандыру шартын мерзімінен бұрын бұзуға құқылы;

7) Сақтанушы сақтандыру тәуекелі дәрежесінің ұлғаюына әкеп соғатын мән-жайлар туралы хабардар еткен кезден бастап сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде шарттың талаптарын өзгертуді немесе тәуекел дәрежесінің ұлғаюына мөлшерлес қосымша сақтандыру сыйлықақысын төлеуді талап етуге құқылы. Егер сақтанушы сақтандыру шартының талаптарын осындай өзгертуге немесе сақтандыру сыйлықақысын қосымша төлеуге қарсылық білдірсе, сақтандырушы сақтандыру шартын бұзуды немесе сақтандыру сомасын азайтуды талап етуге құқылы. Бұл ретте сақтандыру шарты хабарламаның жіберілгенін растауға мүмкіндік беретін тәсілмен хабарлама жіберілген кезден бастап бұзылған болып есептеледі;

8) осы Қағидалардың 6-тарауында көрсетілген жағдайларда, сондай-ақ Сақтанушы өз міндеттемелерін, бірақ қолданыстағы ережелер мен сақтандыру шартын орындамаған кезде сақтандыру төлемін жүзеге асырудан толық немесе ішінара бас тартуға құқылы;

9) уақтылы сақтандыру сыйлықақысын толық көлемде алуға құқылы;

10) сақтандыру жағдайының басталуы туралы хабарламаны ол басталған сәттен бастап күнтізбелік 30 (отыз) күн ішінде алуға және сақтандыру жағдайының басталғанын Құжаттамалық растауға міндетті.

75. Сақтандырушы:

1) сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандыру шартында белгіленген мөлшерде, тәртіппен және мерзімде сақтандыру төлемін жүргізуге міндетті;

2) сақтанушыны осы Қағидалармен таныстыруға міндетті;

3) осы Қағидалардың 61, 62, 63-тармақтарында көзделген құжаттарды алған күні ұсынушыға қабылданған құжаттардың атаулары мен күндерін, анықтаманың күнін және жетіспейтін құжаттардың тізбесін көрсете отырып анықтама беруге міндетті.

4) сақтандыру құпиясын қамтамасыз етуге міндетті;

5) Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында көзделген жағдайларды қоспағанда, сақтанушы және оның мүлiктік жағдайы туралы мәліметтерді жария етпеуге;

6) сақтандыру шартына қатысты кез келген хабарламаларды, өтініштерді, талаптарды, хабарламаларды, түсініктемелерді жазбаша нысанда орындауға және екінші тарапқа тікелей беруге немесе оны жөнелтуді растауға мүмкіндік беретін тәсілмен жіберуге міндетті.

7) сақтандыру төлемін мерзімі өткен төлегені үшін өсімақы төлеуге (өсімақы төлеу күніне Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі белгілеген қайта қаржыландыру ставкасы мөлшерінде мерзімі өткен әрбір күн үшін өсімақы есептеледі).

76. Сақтанушының құқығы бар:

1) сақтандыру шартының қолданылу мерзімі өткеннен кейін оның қолданылуын ұзартуға немесе жана сақтандыру шартын жасасуға;

2) сақтандыру шартын уақтылы алуға;

3) сақтандыру құпиясына;
4) сақтандырылушының жазбаша келісімімен пайда алушыны ауыстыруға;
5) сақтандырылушыға (пайда алушыға) сақтандыру төлемін уақтылы жүзеге асыруға;

6) сақтандыру төлемін төлеу мерзімі өткен үшін өсімпұл алуға (өсімпұл Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі өсімпұл төлеген күні белгілеген қайта қаржыландыру мөлшерлемесі мөлшерінде мерзімі өткен әрбір күн үшін есептеледі);

7) осы Қағидалармен танысуға міндетті.

77. Сақтанушы міндетті:

1) сақтандыру шартында белгіленген мөлшерде, тәртіппен және мерзімде сақтандыру сыйлықақыларын төлеуге;

2) сақтандыру шартын жасасу кезінде сақтандырушыға сақтандыруға арналған өтінішке және осы Қағидаларда көзделген сұрақнамаға сәйкес сақтандыру жағдайының басталу ықтималдығын бағалау үшін маңызы бар өзіне белгілі барлық мән-жайлар туралы хабарлауға, сондай-ақ сақтандыру шартын жасасқаннан кейін сақтандыру тәуекелін ұлғайтуға қабілетті барлық фактілер туралы хабарлауға міндетті;

3) сақтандыру жағдайы басталған сәттен бастап күнтізбелік 30 (отыз) күн ішінде сақтандырушыны сақтандыру жағдайы басталғаны туралы жазбаша хабардар етуге (егер сақтанушы сақтандырылушы болып табылмаған жағдайда, мұндай міндет сақтандырылушыға не пайда алушыға жүктеледі);;

4) сақтандыру полисі жоғалған жағдайда Сақтанушы сақтандырушыны хабардар етуге және оның телнұсқасын алуға өтініш жазуға міндетті. Сақтандырушы тиісті телнұсқаны бергеннен кейін жоғалған сақтандыру полисі жарамсыз болады.

5) орналасқан жері немесе тұрғылықты жері өзгерген кезде он күн мерзімде олардың мекенжайын сақтандырушыға хабарлауға міндетті. Олай болмаған жағдайда, алдыңғы орналасқан жерінің немесе тұрғылықты жерінің мекенжайы бойынша жіберілген Сақтандырушының кез келген хабарламасы Тараптар орындаған (жарамды) болып саналады;

6) Егер сақтанушының немесе сақтандырылушының тұрған жері немесе тұрғылықты жері Қазақстан Республикасынан тыс жерде болса, сақтандырушыға сақтанушыға немесе сақтандырылушыға хат-хабарды жеткізуге жауапты Қазақстан Республикасында сенім білдірілген тұлғаны көрсету;

7) сақтандыру шартына қатысты кез келген хабарламаларды, өтініштерді, талаптарды, хабарламаларды, түсініктемелерді жазбаша нысанда орындауға және екінші тарапқа тікелей беруге немесе оны жөнелтуді растауға мүмкіндік беретін тәсілмен жіберуге міндетті;

8) сақтандыру жағдайынан болатын залалдарды азайту шараларын қолдануға міндетті;

9) сақтандырушыға сақтандыру жағдайының басталуына жауапты тұлғаға талап қою құқығының ауысуын қамтамасыз етуге міндетті.

13 тарау. Шартты тоқтату және бұзу

78. Сақтандыру шарты келесі жағдайларда тоқтатылады:

1) оның қолданылу мерзімі өткен;

2) Егер сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, Сақтандырушының міндеттемелерді бірақ сақтандыру шартының сақтандыру жағдайларының біріншісі бойынша толық көлемінде орындауы;

3) Сақтандырушының осы Қағидалардың 6-тарауында көзделген негіздер бойынша сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тартуы негіз болып табылады;

4) сақтандырылушы (барлық сақтандырылушылар) сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде сақтандыру жағдайының басталуынан өзге себептер бойынша қайтыс болған жағдайда;

5) Сақтанушы осы Қағидаларды бұзған, оның ішінде сақтандырушының талабы (бастамасы) бойынша - шартта белгіленген мерзімдерде сақтандыру сыйлықақысын немесе кезекті сақтандыру жарнасын төлемеген жағдайларда;

6) сақтандырушы осы Қағидаларды бұзған жағдайда - Сақтанушының талабы (бастамасы) бойынша жүргізіледі. Сақтандыру шартының мерзімінен бұрын тоқтатылуы Сақтандырушының кінәсінен оның талаптарының орындалмауынан туындаған жағдайларда, соңғысы сақтанушыға ол төлеген сақтандыру сыйлықақысын не сақтандыру жарналарын толық қайтаруға міндетті.

7) тараптардың келісімдері (сақтандыру шартын мерзімінен бұрын тоқтату ниеті туралы Тараптар, егер сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, болжамды бұзу күніне дейін 30 күннен кешіктірмей бір-бірін жазбаша хабардар етуге міндетті);

8) сақтандырушыны мәжбүрлеп тарату туралы сот шешімі заңды күшіне енген жағдайда;

9) уәкілетті органның сақтандырушыны ерікті таратуға рұқсат беру туралы шешімі күшіне енген жағдайда;

10) Сақтанушы-заңды тұлға таратылған немесе сақтандырылушы немесе сақтандырылушы жеке тұлға қайтыс болған

қолданыстағы заңнамаға сәйкес сақтанушының жарналарды төлеу жөніндегі міндеттерін орындауды өзіне қабылдаған жоқ;

11) сақтандыру жағдайының басталу мүмкіндігі жойылғанда және сақтандыру тәуекелінің болуы сақтандыру жағдайынан өзге мән-жайлар бойынша тоқтатылғанда.

79. Егер сақтандыру шарты сақтандыру жағдайының басталу мүмкіндігінің болмауына байланысты мерзімінен бұрын тоқтатылса және сақтандыру тәуекелінің болуы сақтандыру жағдайының басталуынан өзге мән-жайлар бойынша тоқтатылса, сақтандырушы сақтандыру сыйлықақысының бір бөлігін сақтандыру қолданылған уақытқа пропорционалды түрде алуға құқылы.

80. Сақтанушы сақтандыру шартынан бас тартқан кезде, Егер бұл пи-да көзделген жағдайларға байланысты болмаса. Егер шартта өзгеше көзделмесе, осы Қағидалардың 78-тармағының 8), 9), 11) тармақшаларында сақтандырушыға төленген сақтандыру сыйлықақысы не сақтандыру жарналары қайтарылуға жатпайды.

81. Сақтандыру шарты сақтандырушының талабы бойынша мерзімінен бұрын тоқтатылған кезде ол сақтанушыға өзі енгізген сақтандыру жарналарын толық қайтарады. Егер Сақтандырушының талабы Сақтанушының осы Ережені орындамауына байланысты болса, онда ол сақтанушыға шарттың қолданылу мерзімі өткен жо үшін сақтандыру жарналарын сақтандырушының шеккен шығыстарын шегере отырып қайтарады.

82. Егер сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде жеке тұлға болып табылатын сақтанушыны (пайда алушыны) сот әрекетке қабілетсіз не әрекет қабілеті шектеулі деп таныса, мұндай Сақтанушының (пайда алушының) құқықтары мен міндеттерін оның қорғаншысы немесе қамқоршысы жүзеге асырады.

15 тарау. Сақтандыру шартын жасасу ерекшеліктері қосымша сақтандыру өтелімімен

83. Сақтандыру шартын жасасу кезінде осы Қағидаларда көзделген жазатайым оқиғалардан мерзімді сақтандырудың негізгі талаптарынан басқа, тараптар осы тараудың ережелеріне сәйкес қосымша сақтандыруды өтеу шарттарын көздеуі мүмкін.

84. Қосымша сақтандыру өтемі кезіндегі сақтандыру жағдайы 3-топтағы мүгедектік және сақтандырылушының сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде туындаған жарақаты (мертігуі) болып табылады.

85. Сақтанушы сақтандыру шартын жасасу кезінде сұратылған қосымша сақтандыру өтемі туралы сақтандыруға берілген өтініште белгі жасайды, ал Сақтандырушы бұл туралы сақтанушыға берілетін сақтандыру полисінде белгі жасайды.

86. Сақтандыру жағдайы басталған кезде-сақтандырылушының жазатайым оқиға нәтижесінде жарақат алуы-Сақтанушы сақтандыру жағдайының басталуы туралы өтінішпен бір мезгілде мыналарды ұсынуы тиіс:

1) сақтандыру полисінің түпнұсқасы;

2) жазатайым оқиғаның басталу фактісін растайтын құжаттар (травматологиялық пункттен алынған анықтама немесе оның медициналық мекеменің мөрімен расталған көшірмесі, медициналық мекеме берген және дәрігердің қолымен және осы мекеменің мөрімен расталған медициналық картадан (аурулар тарихы) үзінді, рентген-сурет;

3) Сақтандырылған тұлға өзінің қызметтік міндеттерін атқару кезінде сақтандыру жағдайы орын алған жағдайда-өндірістегі жазатайым оқиға туралы акті немесе ондай актінің нотариалдық куәландырылған көшірмесі, еңбекке жарамсыздығы туралы құжат;

4) сақтандырылушының жеке басын куәландыратын құжаттың түпнұсқасы немесе көшірмесі;

5) сақтандырылушының жеке шоты нөмірінің нотариалды куәландырылған көшірмелері (тек жеке тұлғалар үшін), жеке тұлғалар үшін ПИП немесе заңды тұлғалар үшін БИЛ.

87. Нели сақтандыру төлемін жүзеге асыру туралы мәселені шешу үшін сақтандырушыға қосымша ақпарат қажет болады, ол Сақтандырылушыдан

медициналық тексеруден өтуді талап етуге құқылы. Медициналық тексеру сақтандырушы көрсеткен емдеу мекемесінде сақтандырушының есебінен жүргізіледі.

88. Егер құқық қорғау органдары сақтандырылушының жазатайым оқиғасы фактісі бойынша қылмыстық іс қозғау туралы мәселені қараған жағдайда, сақтандырушы сақтанушыдан (пайда алушыдан) қылмыстық іс қозғаудан бас тарту туралы қаулының не құқық қорғау органдарының қылмыстық ісін қозғау туралы қаулының немесе аталған органдардың немесе соттың қылмыстық ісін тоқтату туралы қаулының не сот үкімінің көшірмелерін жазбаша нысанда талап етуге құқылы. Егер сақтандыру жағдайының фактісі бойынша қылмыстық іс қозғалса, онда Сақтандырушының уәкілетті орган шешім қабылдағанға дейін сақтандыру төлемін жүзеге асыруды кейінге қалдыруға құқығы бар, ол туралы күнтізбелік 15 (он бес) күн ішінде сақтанушыны және пайда алушыны жазбаша нысанда хабардар етеді.

89. Сақтандырушы осы Қағидалардың 5-тарауында көзделген мән-жайлардың салдарынан жазатайым оқиға басталған кезде сақтандыру төлемін жүзеге асырудан босатылады.

16 тарау. Қайта сақтандыру

90. Сақтандырушы Қазақстан Республикасының заңнамасында айқындалатын тәртіппен өзінің міндеттемелерінің барлығын немесе бір бөлігін орындау тәуекелін Сақтанушы алдында, бірақ ол жасасқан сақтандыру шарты алдында басқа сақтандырушыда не Қазақстан Республикасының заңды тұлғалары, сондай-ақ сақтандыру қызметін жүзеге асыру үшін құрылған және тіркелген шетелдік заңды тұлғалар болып табылатын сақтандырушыларда (қайта сақтандырушыларда) қайта сақтандыруға құқылы. Қайта сақтандырушымен қайта сақтандыру туралы шарт жасасқан сақтандырушы сақтандыру шартына сәйкес толық көлемде Сақтанушының (сақтандырылушының) алдында жауапты болып қалады.

17 тарау. Қосымша ережелер

91. Сақтандыру шартына барлық өзгерістер мен толықтырулар осы Ережеде көзделген тәртіппен енгізіледі және Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес тараптардың келісімі бойынша сақтандыру шартына /шартына қосымша келісіммен не жаңа сақтандыру полисін берумен ресімделеді.

92. Сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде туындайтын барлық даулар келіссөздер жолымен шешіледі.

93. Тараптар келісімге қол жеткізбеген жағдайда даулар Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес сот тәртібімен қаралады.

94. Сақтандыру шартына қатысты кез келген хабарламалар, мәлімдемелер, талаптар, хабарламалар, түсініктемелер жазбаша нысанда орындалуға және екінші тарапқа тікелей берілуге немесе оның жіберілгенін растауға мүмкіндік беретін тәсілмен жіберілуге тиіс.

95. 11 тараптардың келісімі бойынша Ережеге сәйкес жасалатын сақтандыру шартына, егер олар Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы

келмесе, ерекше талаптар (сақтандыру ескертулері, ұйғарымдар, ерекшеліктер және т.б.) енгізілуі мүмкін.

Ережеге келісу кестесі
жазатайым оқиғалардан мерзімді сақтандыру
Өмірді сақтандыру компаниясы " АҚ
"Мемлекеттік аннуитеттік компания"

Өзірлеуге жауапты	
К.Жалмагамбетов	
күні	қолы

Аты-Жөні	Мақұлданды	
	күні	қолы
Маканова А.К.		
Бексеитова А.Т.		
Иралин Д.Ш.		
Байтазин А.М.		
Калиев В.М.		
Макашева А.Г.		
Жунус А.Ш.		
Нурғалиева С.М.		
Манасова Ж.А.		
Шамшуалеева А.Б.		